



Saksbehandler: Anja Kjellesvik-Kristiansen

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
009/23	Hovedutvalg teknisk og miljø	17.01.2023
003/23	Formannskapet	30.01.2023
	Kommunestyret	

Interkommunal klima- og miljøstrategi, bygg og anlegg

Rådmannens forslag til vedtak:

Kommunestyret vedtar strategien «Klima- og miljøstrategi for Karmøy-, Haugesund- og Tysvær kommune».

Hovedutvalg teknisk og miljø 17.01.2023:

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

HTM- 009/23 Vedtak:

Kommunestyret vedtar strategien «Klima- og miljøstrategi for Karmøy-, Haugesund- og Tysvær kommune».

Saksutredning

Sammendrag

For å bidra til å nå nasjonale klima- og miljømål har Karmøy, Tysvær og Haugesund kommune samarbeidet om en felles linje for miljøkrav til kommunale bygg. Kommunene har samlet miljøkravene i en felles strategi som skal bidra til at klima- og miljøkrav prioriteres i høyere grad når prosjekt skal finansieres. Ved å stille klima- og miljøkrav i våre bygg og anleggs anskaffelser kan kommunene påvirke markedet mot lavutslippssamfunnet, samt bidra til redusert miljø- og klimabelastning i fremtidige byggeprosjekter.

Strategien består overordnet av 12 hovedmål med tilhørende strategier og tiltak som vil være felles for alle de tre kommunene og førende for kommunenes fremtidige bygg- og anleggsprosjekt. Hver enkelt kommune vil utarbeide tilhørende handlingsplaner hvor målene skal spisses og tilrettelegges i enda større grad for det enkelte byggeprosjekt.

Bakgrunn for saken

Anskaffelsesregelverket stiller krav til at kommunene skal redusere miljøbelastningen og fremme klimavennlige løsninger i sine anskaffelser. For å bidra til å nå Norges klima- og miljøkrav har regjeringen valgt ut 7 satsingsområder hvor offentlige anskaffelser er særlig egnet som virkemiddel. Ett av satsingsområdene er bygg og anlegg. Offentlig sektor, inkludert kommunene har et særskilt ansvar i omstillingen til lavutslippsamfunnet. Gjennom markedsdialog med lokale leverandører vil også kommunene bidra til at det blir tryggere for leverandørene og selv satse i det grønne skiftet.

For å oppnå en bærekraftig utvikling og å nå FNs bærekraftsmål er samarbeid høyst nødvendig. Karmøy, Tysvær og Haugesund kommune startet et samarbeid om felles klima- og miljøkrav i 2021. Siden da har kommunene hatt jevnlig møter og oppnådd enighet om hvilke krav og kriterier som skal være felles. Kravene er nå samlet i en overordnet miljø- og klima strategi som vil gjelde for alle kommunale bygg, både nybygg og rehabiliteringsprosjekter.

Saks- og faktaopplysninger

Kommunene sin felles miljøstrategi ble lagt fram på leverandørkonferansen tidligere i høst. Lokale leverandører fikk da muligheten til å komme med innspill på strategien.

En oversikt over strategiens mål og kort beskrivelse av målene;

Mål	Kort beskrivelse
Anskaffelser	Kommunene skal bidra til stimulering av grønn næringsutvikling på Haugalandet gjennom offentlige anskaffelser
Energiambisjon	Kommunene skal etterstrebe lavere nettoenergiebehov
Miljøoppfølgingsplan og miljøstrategi	Kommunene skal sikre at miljø- og klimakrav overholdes gjennom egne miljøstyringsdokument basert på BREEAM-metodikk
Materialer	Kommunene skal etterspørre materialer med lav miljøbelastning, lang levetid og med lavt vedlikeholdsbehov
Avfallssortering	Kommunene skal oppnå økt materialgjenvinning og sorteringsgrad av bygningskomponenter
Innovasjon	Kommunene skal støtte opp om innovative og bærekraftige løsninger
Arealeffektivitet	Kommunene skal etterstrebe arealeffektive bygg dimensjonert for flerbruk og som kan takle endringer over tid
Klimagassutslipp/klimagassregnskap	Kommunene skal ta i bruk klimagassregnskap for materialer
Arealbruk, økologi og biologisk mangfold	Kommunene skal verne om eksisterende vegetasjon
Sirkulærøkonomi	Kommunene skal legge til rette for en sirkulær tankegang som fremmer bærekraftig forbruk og produksjon
Massehåndtering	Kommunene skal legge til rette for

	gjennvinning av ikke-forurensede masser
Klimatilpasning	Kommunene skal tilpasse sine prosjekter for fremtidige klimaendringer

Vurdering

En felles strategi vil gi kommunene bedre interne rutiner for bruk av miljø- og klimakrav. Dette vil videre gi økt kompetanse og eierskap til krav med høye miljø- og klima ambisjoner, og forhåpentligvis en utvikling i kravene etterhvert som samfunnet krever mer vektlegging av miljø og klima.

Flere nasjonale og globale føringer vil komme fortløpende, og det er viktig at kommunene får på plass forbedret miljøstyring i sine prosjektgjennomføringsplaner. Sammen med leverandørmarkedet har kommunene et stort ansvar for å bidra til klimagassreduksjon, og ved dialog i forkant av utlysninger vil kommunene og leverandørmarkedet i større grad bevege seg samlet mot lavutslippssamfunnet.

Noen av tilbakemeldingene etter leverandørkonferansen var at deler av tiltakene var for ambisiøse, og at ordlyden i noen av tiltakene burde endres. Kommunene har diskutert innspillene og gjort endringer i strategien. Tilbakemeldingene samt endringene er vedlagt som eget vedlegg til saken.

Overordnet var de fleste tilbakemeldingene positive, både når det gjelder kommunenes samarbeid om en felles strategi og initiativet til en felles gjennomgang med mulighet for innspill fra leverandørmarkedet.

Strategien skal være åpen for revidering senest etter fire år grunnet den raske utviklingene innen teknologi, krav og kunnskap.

Økonomi

En reduksjon av klimagassutslipp fra nybygg eller rehabilitering vil ha noen merkostnader i selve investeringsfasen. Med en større vektlegging på blant annet reduksjon av energibruk, energieffektivisering, materialvalg og sirkulær økonomi vil selve driftskostnadene til et bygg reduseres i løpet av byggets levetid.

Når kommunene i en tidligere fase kan planlegge for miljøkrav, samt benytte prosjektkostnad som føring for omfanget av miljøstyring får man en større oversikt over eventuelle merkostnader som kan hensyntas tidlig i prosjekteringsfasen. Ved å ta i bruk livssyklus-kostnader for et byggs materialer og deler vil kommunene også få en større oversikt over den totale klimagassreduksjonen.

Ved bruk av materialer med lang levetid vil kommunen få redusert sine utgifter til vedlikehold og utskiftning, og ved å prioritere rehabilitering og transformasjonsprosjekter fremfor å rive og bygge nytt vil kommunene i større grad legge til rette for en bærekraftig og sirkulær tankegang. En følge av en sirkulær tankegang vil være en økt grad av materialgjenvinning som også vil være økonomisk besparende.

En større vektlegging på byggenes fleksibilitet/generalitet og mulighet for endring over tid vil også

kunne føre til færre omfattende inngrep i byggene etter ferdigstillelse.

Rådmannens konklusjon

Kommunedirektør ser behovet for en interkommunal strategi for å øke fokus på klima- og miljøkrav i kommunenes fremtidige byggeprosjekter.

Vedlegg:

Klima og miljøstrategi bygg

Innspill fra leverandørkonferanse